

BILDANDE AV *Godgrubbergets naturreservat*

Objektnummer	2005481
Län	Västernorrland
Kommun	Kramfors
Socken	Ullånger
Fastighet	Getberg 5:3
Markägare	Staten genom naturvårdsfonden
Förvaltare	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning	Cirka 8 kilometer norr om Ullånger.
Ekon kartblad	18 I 9d
Mittpunkt	x: 6998683 y: 1619016 (Rikets nät)
Areal [hektar]	35,2
Prod skogsmark [ha]	33,7
Naturtyper [ha]	Granskog 30,7
	Hygge 3
	Impediment 1,5

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap, 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 och 22 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm (1998:1252), att de föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser som framgår av detta beslut skall gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller från den 20 juli 2006 även om de överklagas.

I enlighet med 2 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm, ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reservatet.

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm beslutar länsstyrelsen att fastställa bifogad skötselplan.

SYFTE

Området skyddas i syfte att bevara biologisk mångfald och en värdefull naturmiljö som hyser en av länets rikare förekomster av den hotade laven långskägg. Lokalen rymmer drygt 100 lavbärande träd. Cirka 90 procent av landets kända långskäggsförekomster finns i Västernorrland och länet har därigenom ett nationellt ansvar för artens överlevnad.

Syftet skall nås genom att låta granmiljöerna i huvudsak utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. I anslutning till långskäggsförekomsterna kan det dock komma att bli aktuellt med begränsade skogsskötselåtgärder för att gynna artens förekomst i reservatet (se vidare i skötselplanen, bilaga 2).

Syftet är även att, inom ramen för ovannämnda syfte, ge besökare möjlighet att se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad eller annan anläggning.
- 2 bedriva täkt, anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, muddra, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark och block.
- 3 dika, dikesrensa eller dämna.
- 4 anlägga väg, stig eller spång.
- 5 anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
- 6 avverka, fälla eller skada växande eller döda träd, upparbeta vindfällan eller utföra annan skogsvårdsåtgärd.
- 7 sprida kemiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel.
- 8 inplantera djur, växter eller andra organismer.
- 9 framföra motordrivna fordon annat än i samband med uttransport av skjutna älgar, varvid risken för skador på mark och vegetation ska minimeras.
- 10 upplåta mark för militär övningsverksamhet.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 upphuggning och markering av reservatsgränsen.
- 2 uppsättning av informationstavlor.
- 3 eventuella ringbarkningar eller motsvarande i syfte att gynna laven långskägg, se vidare skötselplanen.

4 undersökningar av mark, vatten, vegetation och djurliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.
- 2 insamla mossor, lavar eller svampar med undantag för plockning av matsvamp.
- 3 genom grävning eller på annat sätt skada mark och block.
- 4 insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur.
- 5 klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet.
- 6 framföra motordrivet fordon.
- 7 utföra vetenskapliga undersökningar som innebär markering av provytor eller annan åverkan inom reservatet utan länsstyrelsens tillstånd.
- 8 använda området för idrottsarrangemang utan länsstyrelsens tillstånd.
- 9 sätta upp skylt, tavla, affisch eller göra inskrift.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för reservatets skötsel enligt fastställd skötselplan (bilaga 3).

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

SKÄLEN FÖR BESLUT

Sammanfattande beskrivning

Reservatet är beläget på Godgrubbergets nordostsluttning på 240-340 meters höjd över havet. Det domineras av drygt hundraårig granskog av blåbärstyp på frisk mark med medelgod bonitet. Bortsett från de högst belägna delarna är skogen ganska väl sluten med träd i alla åldersklasser. Bitvis har träd fallit på grund av självgallring i den allt tätare skogen. Överlag är tillgången på gamla granar samt stående död ved och lågor god. Många av de äldre granarna är vida och täta nedtill som en följd av att de en gång har stått i ett betydligt luckigare bestånd, format av människan genom plockhuggning. Plockhuggning är också anledningen till att det i vissa delar är mer ont om äldre träd och grov död ved.

I granskogen på Godgrubberget finns en av länets rikare förekomster av den hotade laven långskägg. Lokalen rymmer drygt 100 lavbärande träd och utbredningen är till stor del koncentrerad till ett 100-200 meter brett bälte ett par hundra meter nedanför höjdsplattan. Långskägg är en skägglav som kan bli flera meter lång och som påträffas främst i äldre granskogar. Den är beroende av en väl avvägd blandning av vindskydd, ljus och fuktighet, och antas ha en mycket dålig spridningsförmåga. Västernorrlands län hyser ca 90 procent av landets kända långskäggsförekomst och har således ett nationellt ansvar för artens överlevnad.

Ärendets beredning

Området är ej särskilt utpekade i översiktsplanen för Kramfors kommun och några mer specificerade intressen finns inte redovisade för området. Vid tidpunkten för översiktsplanens upprättande, 1990, var områdets naturvärden troligen inte kända av någon myndighet. Några motstående intressen finns inte redovisade för området i översiktsplanen.

Reservatsområdet finns registrerat som ett naturvårdsobjekt (82272) vid länsstyrelsen.

Skogsvårdsstyrelsen avgränsade i augusti 1994 en 35 hektar stor nyckelbiotop i naturreservatsområdet. Då den aktuella nyckelbiotopsarealen vanligen är för stor för att kunna bevaras som biotopskydd inledde skogsvårdsstyrelsen ett samråd med länsstyrelsen. Samrådet resulterade i att cirka en tredjedel av nyckelbiotopen avskrevs som reservatsobjekt och avverkades.

I februari 1999 avverkningsanmälde markägarna återstoden av nyckelbiotopen. Med anledning av det beslutade länsstyrelsen, i mars 1999, med stöd av 7 kap 24 miljöbalken (1998:808), om interimistiskt förbud att utan länsstyrelsen tillstånd vidta någon form av skogsbruksåtgärd inom det planerade naturreservatet.

Värdering av skogsmarken gjordes 1999 och förhandlingar inleddes i oktober samma år. I maj 2000 förvärvades området av staten genom naturvårdsfonden.

Lantmäteriet ska under 2006 genomföra en vägförrättning som syftar till att tillförsäkra staten rätt till väg mellan reservatet och allmän väg.

Vid remissbehandlingen har yttrande inkommit från Kramfors kommun som tillstyrker reservatets bildande. Under remissbehandlingen har, i enlighet med Sveriges geologiska undersökningens skrivelse från mars 2005 (01-266/2005), information hämtats från digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret. Därvid har inga motstående intressen eller andra försvårande omständigheter påträffats.

Länsstyrelsens bedömning

Granskogen på Godgrubberget hyser en av länets rikaste förekomster av den rödlistade laven långskägg. Området har tidigare påverkats av huggningar men sedan lång tid tillbaka har ytterst få skogsbruksåtgärder vidtagits. Frånvaron av skogsbruk är en förutsättning som har möjliggjort nybildning av skogsbiologiskt viktiga strukturer som äldre träd och död ved. Dessa värden är ovanliga i dagens skogsbrukspräglade landskap och av grundläggande vikt för att bevara livsformer, som exempelvis långskägg, knutna till områden med mer naturlig skogsdynamik. Genom naturreservatsbildning undanröjs de hot mot naturvärdena som konventionella skogsbruksmetoder och annan exploatering utgör. Därigenom förbättras förutsättningarna för bevarande av naturskogsmiljön, med dess strukturer och därtill hörande arter.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga över detta beslut skall skriva till Regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, Kultur- och naturavdelningen, 871 86 HÄRNÖSAND.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen skall anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Torbjörn Engberg telefon 0611-34 92 68, fax 0611-34 93 77.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Tidningen Ångermanland.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även deltagit Eva Carron, avdelningschef Kultur- och Naturavdelningen, Britt-Marie Lindström, sektionschef naturvård, och Göran Lundström, förste länsassessor.

Sten-Olov Altin
ställföreträdande landshövding

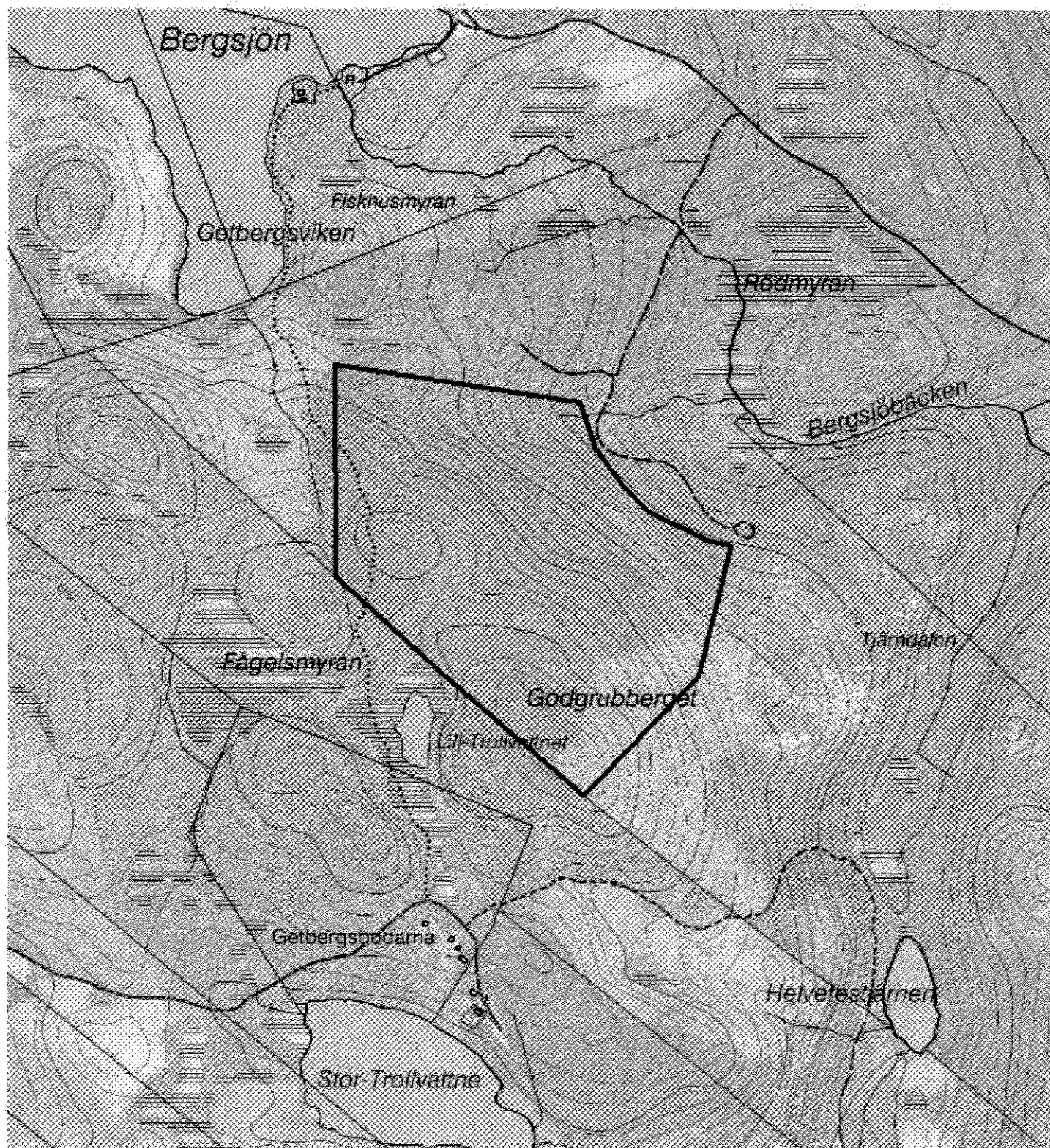

Torbjörn Engberg
naturvårdshandläggare

Bilagor

- 1 Beslutskarta
- 2 Sändlista
- 3 Skötselplan

Beslutskarta, Godgrubbergets naturreservat

© Lantmäteriet, 2006. Ur GSD-Fastighetskartan ärende 106-2004/188-Y

 Reservatsgräns
 Fastighetsgräns

0 200 400 600 800 1000 meter

skala 1:10 000

Skötselplan för Godgrubbergets naturreservat

Denna skötselplan används lämpligast tillsammans med det beslut som utgör grunden för denna skötselplan. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter och en sammanfattande beskrivning av området.

BESKRIVNINGSEDEL

Historisk markanvändning

Sannolikt har skogen brukats lågintensivt under lång tid och det finns gott om spår av plockhuggning i form av gamla avverkningsstubbar. Den rikliga förekomsten av långskägg indikerar dock att uttagen överlag har varit relativt försiktiga med många kvarlämnade träd. Inom två kilometer finns inte mindre än fyra gamla fåbodplatser, varav den närmaste, Getbergsbodarna, ligger 300-400 meter rakt söder om reservatet. Sannolikt betyder det att området i någon omfattning har utnyttjats för skogsbyte.

Kulturmiljövärden

Mellan Getbergsbodarna söder om reservatet och Bergsjön just nordväst om reservatet går en gammal stig. Så vitt känt finns inga övriga särskilda kulturspår eller fornlämningar inom reservatet.

Friluftsliv

Området besöks i ringa omfattning av allmänheten.

Servitut och samfälligheter

Lantmäteriet ska under 2006 inleda en vägförrättning som syftar till att tillförsäkra staten rätt till väg mellan reservatet och allmän väg.

Jakt

I samband med naturreservatsbildningen slöts ett avtal mellan staten och dåvarande markägarna, om nyttjanderätt till jakt efter klövvilt och småvilt. Detta avtal löper till 2005-06-30 och förlängs automatiskt med fem år i sänder, förutsatt att det inte sägs upp senast ett år före avtalstidens utgång. I avtalet förbinder sig jakträttshavarna att följa de föreskrifter som anges för naturreservatet.

Av avtalet och föreskrifterna framgår att nya jaktorn ej får uppföras samt att siktgator inte får röjas. Uttransport av älgar med mindre banddriven älgridragare skall göras så att risken för markskador och spårbildning minimeras.

PLANDEL

Gränser

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen.

Brand

Om spontan brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot naturliga avgränsningar och mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning skall ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Tillsyn

Länsstyrelsen utser en praktiskt ansvarig för tillsyn av information samt efterlevnad av reservatsbestämmelser. Uppdraget regleras i avtal.

Indelning i skötselområden

Området har indelats i två skötselområden, vilka båda innefattar hela reservatet, se bilagd skötselkarta.

Skötselområde 1

Skogsmark

Mål

Att låta skogsmiljöerna utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer med de strukturer, såsom gamla träd och döda stående och liggande träd, som är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem.

Åtgärder

I dagsläget är det inte aktuellt med andra åtgärder förutom uppföljning.

Det finns forskning som söker utröna huruvida en utglesning av skogsbestånd i vissa fall skulle kunna ge en lokal tillväxthöjning hos långskägg och även skapa nya växtplatser. Detta kan ske genom att mindre trädgrupper ringbarkas och/eller enstaka träd fälls för att på sikt skapa en luckigare och ljusare beståndsstruktur. Även om inte så är fallet i dagsläget skulle det i en framtid kunna bli aktuellt att genomföra denna typ av åtgärder i reservatet. Innan några åtgärder påbörjas skall forskare kontaktas för samråd kring hur eventuell utglesning av bestånd och uppföljning av populationsutvecklingen för långskägg bäst genomförs. Den döda ved som bildas lämnas i reservatet.

Skötselområde 2

Friluftsliv

Mål

Att låta området vara fortsatt tillgängligt för allmänheten. Dessutom skall besökarna ges

vederhäftig naturskogsinformation.

Åtgärder

■ Parkeringsplats

En parkeringsplats anläggs vid vägslutet just norr om reservatets östra spets (förutsätter att staten har tillförsäkrats rätt att nyttja vägarna till reservatet - vägförättning inleds hösten 2006).

■ Vägvisning

Vägvisningsskyltar sätts upp i Getberg och korsningen söder om sjön Lakan, samt vid skogsbilvägen som leder den sista biten in till parkeringen (förutsätter att staten har tillförsäkrats rätt att nyttja vägarna till reservatet - vägförättning inleds hösten 2006).

■ Informationstavla

En informationstavla sätts upp vid parkeringsplatsen.

■ Information på hemsida

En beskrivning av området läggs ut på länsstyrelsens hemsida.

Inga ytterligare åtgärder förutom tillsyn. Inga sopbehållare sätts ut inom reservatet, utan besökare anmodas att ta med sitt avfall hem igen.

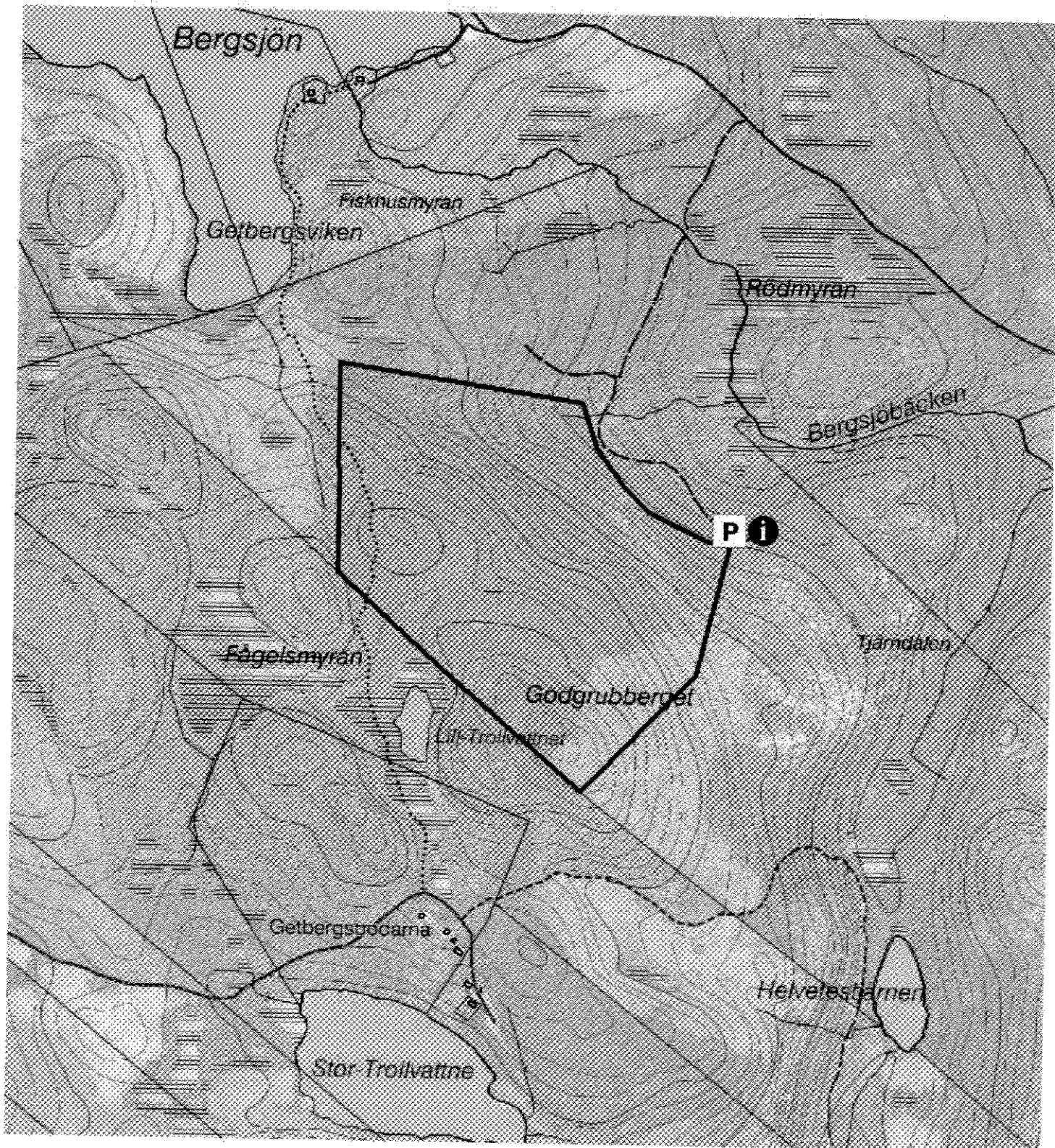
Sammanfattning och prioritering av åtgärder

prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Information på hemsida	2	2007	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Informationstavla	2	2007	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Vägvisning	2	2007	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Parkeringsplats	2	2007	engångsåtgärd	reservatsanslag

Uppföljning

Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan. Inventering av långskägg bör göras med i storleksordningen 10 års mellanrum för att konstatera eventuella utvecklingstrender.

Skötselkarta, Godgrubbergets naturreservat

© Lantmäteriet, 2006. Ur GSD-Fastighetskartan ärende 106-2004/188-Y

- P** Parkering
- i** Informationstavla
- ▭** Reservatsgräns, skötselområde 1 & 2
- Fastighetsgräns

skala 1:10 000